

มอบแนวทางการดำเนินงานในห้วงต่อไปของสำนักงาน กศน.

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

โดย เลขาธิการ กศน.

ปีนี้เป็นปีพิเศษ เป็นปีมหามงคลสำหรับปวงชนชาวไทย ซึ่งอยู่ในห้วงงานพระราชพิธีสำคัญในประเทศไทยเรา ดังนั้น งานในปีนี้ ควรเป็นงานที่คนจดจำและจารึกว่าในปีนี้ได้มีความสำเร็จ ได้ทำงานเพื่อประชาชน เพื่อคนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ขอให้ช่วยกันทำให้ทุกคนสามารถอ่านออกเขียนได้ กลุ่มแผนงานได้จัดพิมพ์เอกสารจุดเน้น ปี 2562 (ปกสีเหลือง) และจะส่งไปให้หน่วยงาน/สถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้การร่วมขับเคลื่อนประเทศไทยให้บรรลุวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ถ้าโอกาสมี นโยบายชัดเจน จะทำให้ กศน.ขับเคลื่อนงานสำคัญได้

นโยบายอยู่บนความเปลี่ยนแปลง ดังนั้น การทำงานกับสถานะที่มีการเปลี่ยนแปลงให้ยึดนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นเสาหลักในการทำงาน เพื่อให้ได้ผลที่ตรงตามเป้าหมาย โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ใน 6 ยุทธศาสตร์ โดยมีจุดเน้น ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

1.1) พัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติให้เดินหน้าการทำงานในเรื่องนี้ให้ชัดเจน

1.2) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และการมีส่วนร่วมอย่างถูกต้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้เดินหน้าการทำงานต่อไป

1.3) ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามโครงการไทยนิยมยั่งยืน ให้ขยายชุมชนต้นแบบเพิ่มขึ้นจากชุมชนที่มีความโดดเด่นในระดับตำบล จากตำบลละ 1 เป็นตำบลละ N+1 โดยใช้หลักการบูรณาการงบประมาณ ตามวงเงินงบประมาณที่ได้รับ รวมทั้งมีการประสานความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการขยายชุมชนต้นแบบให้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ จำนวนชุมชนต้นแบบที่ขยายให้ขึ้นอยู่กับความพร้อม และความร่วมมือของชุมชน

1.4) พัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ และพื้นที่ชายแดน ให้ดำเนินการจัดการศึกษาในพื้นที่ชายแดน และการศึกษาในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

2.1) เร่งรัดดำเนินการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อยกระดับทักษะอาชีพของประชาชนผู้มีแรงงาน ให้สอนอาชีพใหม่ ๆ ให้กับประชาชน เช่น การตัดเสื้อสูท การซ่อมมือถือ ฯลฯ เนื่องจากปัจจุบันมีอาชีพ

เกิดใหม่หนึ่งอาชีพในทุกวัน ดังนั้น กศน. ต้องเป็นอาชีวศึกษาเล็ก ๆ และจัดทำผลิตภัณฑ์ใหม่ทางการศึกษานอกระบบ ขึ้น มีการทบทวนหลักสูตรเพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันให้กับกลุ่มเป้าหมาย

2.2) พัฒนาทักษะให้ประชาชนเพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ ให้มีการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ เช่น การจัดทำแพ็คเกจสินค้าให้กับกล้วยหินบันนังสตาของจังหวัดยะลาให้ดูสวยงาม ฯลฯ ซึ่งจะเป็นเศรษฐกิจฐานความรู้ที่สร้างสรรค์ขึ้นได้

3) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

3.1) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝังคุณธรรม สร้างวินัย จิตสาธารณะ ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และการมีจิตอาสา ให้ปลูกฝังคุณธรรมเป็นข้อแรก ซึ่งการสร้างวินัย จิตสาธารณะ ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ถือเป็นสมรรถนะที่ประกอบด้วยความรู้และทักษะ ที่สังเกต วัดและประเมินง่าย แต่ในการพัฒนาวินัย คุณธรรม เป็นสมรรถนะที่อยู่ชั้นลึก จะต้องใช้เทคนิคพิเศษ

3.2) พัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นๆ เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ

1) ให้องค์กร/สถานศึกษาในแต่ละภาคเน้นการพัฒนาทักษะด้านภาษาไทยให้เป็นต้นแบบก่อน อย่างน้อยภาคละ 4 - 5 แห่ง เพื่อจะขยายต้นแบบ และใช้จัดแสดงเป็นนิทรรศการ

2) ให้นิเทศการใช้ภาษาไทยคู่กับภาษาบุคลิกภาพในการพัฒนานักศึกษา กศน. ภาษาไทยเป็นภาษาศิลป์ที่ใช้ประกอบกับภาษาบุคลิกภาพ ภาษาท่าทาง เช่น การไหว้ การพูดภาษาไทยชัดเจน ฯลฯ

3) ให้พัฒนาทักษะด้านภาษาไทย โดยจัดระดับการใช้ภาษาที่แตกต่างกันก่อน ดำเนินการ การแบ่งกลุ่มพัฒนา เช่น การพัฒนาการใช้ภาษาไทยในพื้นที่สูง ให้สอนการใช้ภาษาไทย และภาษาท่าทาง เช่น การไหว้ การร้องเพลงชาติไทย ฯลฯ

3.3) ส่งเสริมการพัฒนาสุขภาวะของประชาชนทุกวัย

1) ให้ณรงค์เรื่องสุขภาวะทั้งโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อควบคู่กัน เพื่อสร้างสุขภาวะร่างกายที่ดีให้กับกลุ่มเป้าหมาย ทั้งการเตรียมร่างกายให้สมบูรณ์พร้อมสู้กับโรค โดยเน้นด้านกีฬา ดนตรี ศิลปะ

2) ให้จัดกิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับทุกช่วงวัย

3.4) เพิ่มอัตราการอ่านของประชาชน ให้ยกระดับการรู้หนังสือให้กับประชาชน โดยการพัฒนาทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน ให้มีการประสานสัมพันธ์กัน

4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

4.1) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนวัยเรียนที่อยู่นอกระบบการศึกษา

1) การติดตามประชากรวัยเรียนที่มีอายุ 3 - 18 ปี และส่งต่อกลุ่มเป้าหมายเป็นหน้าที่ของ กศน.

2) เปิดภาคเรียนที่ 1/62 ขอดึงเป้าหมายให้ได้ 65%

3) ให้ประยุกต์ใช้ยุทธศาสตร์พระราชทานของรัชกาลที่ 9 “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” จากการทำงานที่ภาคใต้ทำให้ค้นพบว่า เข้าใจ คือ เข้าใจความต้องการอันดับหนึ่งของพี่น้องประชาชนเข้าถึง คือ การที่ลูกศิษย์ กศน. ได้เข้ามามีส่วนร่วมและพัฒนา คือ คุณภาพชีวิตดีขึ้น เป็นแนวทางการดำเนินงานข้อสั่งการ 6 เรื่อง ในห้วงต่อไป

4) ให้โอกาสในการเข้าถึงการศึกษากับประชากรวัยเรียนที่อยู่นอกระบบ ประชากรกลุ่มเป้าหมายพิเศษ เช่น ทหารกองประจำการ คนพิการ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มคนที่ไม่มีเลข 13 หลัก ฯลฯ

5) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ให้เผยแพร่ วัฒนธรรมการรักษาสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ชุมชน เช่น ปัญหาเรื่องหมอกควัน พีเอ็ม 2.5 ก๊าซพิษ ภาคเหนือมีเตาหุงข้าวอยู่บนภูเขาที่ภูซาง คือ เต่าปูลู ให้ไปสร้างแผ่นพับแนะนำเตาตัวนี้ เพื่อเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยให้จัดกิจกรรมที่อยู่ในวิถีชีวิต ไม่ซ้ำซากจำเจและเป็นกิจกรรมที่จูงใจ ทำให้คนรักสิ่งแวดล้อม

6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

6.1) ให้จัดระเบียบการทำหน้าที่ของเราก่อนจัดโครงสร้างองค์กร ให้บุคลากรมีความรักสามัคคีกัน

6.2) ปรับสมดุลราชการโดยทบทวนการทำหน้าที่ ในเรื่องการเพิ่มความรับผิดชอบ ความใส่ใจต่องาน และการบริหารความสุขด้วย เช่น การฝึกสมาธิ ให้สามารถสร้างความสุขจากตัวเรา การปรับสมดุลราชการ คือ การปรับตัวหน้าที่ของตนเอง ให้ความสำคัญเวลาเราทำหน้าที่ ความสำเร็จเกิดจากความเพียร + การมีส่วนร่วม + ประชาธิปไตย ทั้งนี้ ประชาธิปไตย คือ รัฐกับภาคเอกชนประสานสัมพันธ์ช่วยกันทำงาน โดยการทำงานในเรื่องของประชาธิปไตย จะยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

สรุปข้อสั่งการที่ต้องดำเนินการ ในไตรมาส 3-4

1. การดำเนินงาน “โครงการชุมชนต้นแบบตามโครงการไทยนิยม ยั่งยืน” ให้ไปขยายเพิ่มชุมชนต้นแบบ ในแต่ละตำบล

2. การแก้ไขปัญหาประชากรวัยเรียนที่อยู่นอกระบบการศึกษา ตั้งเป้าหมายว่าเปิดเทอมต้องทำได้ ร้อยละ 65

3. การส่งเสริมให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้ ให้ยกระดับการรู้หนังสือ โดยการรณรงค์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการอ่านหนังสือ ยกย่องคุณภาพการอ่านของประชาชน ให้การอ่านเป็นเครื่องมือของการได้มาซึ่งความรู้ และทักษะให้มากขึ้น และการจัดกิจกรรมให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายด้วยเครื่องมือเทคโนโลยีใหม่ ๆ

4. การรณรงค์เรื่องการเพิ่มอัตราการอ่าน ให้เพิ่มการอ่านจากสื่อเทคโนโลยี สื่อต่างๆ ในรูปแบบทั้งออนไลน์และออฟไลน์ให้มากขึ้น ให้สร้างภาคปฏิบัติการใหม่ โดยอ่านให้รู้เท่าทัน คือ อ่านแล้ววิเคราะห์ อ่านอย่างเข้มข้น อ่านอย่างถ่องแท้ถ่องแท้ อ่านแบบกลับหัวกลับหาง อ่านแบบวิเคราะห์วาทกรรม คือ อ่านแล้วรู้ว่าเป็นวาทกรรม วาทกรรมก็คือเรื่องที่เขาสั่งสร้างขึ้นมาแล้วทำให้มันเป็นจริง การสร้างวาทกรรมมี 2 ภาค คือภาคตัวบทที่มีการพูดย้ำ ๆ ในสังคม จนเกิดภาคปฏิบัติการ และในที่สุดเรื่องนั้นเป็นเรื่องจริง เรียกว่า การสร้างวาทกรรม ดังนั้น เวลาอ่านแบบวิเคราะห์วาทกรรม ต้องอ่านและวิเคราะห์ให้ออก อย่างนี้คือ คนไทยอ่านอย่างรู้เท่าทันในการใช้คอมพิวเตอร์ รู้เท่าทันการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ทุกชนิด

5. การส่งเสริมดูแลสุขภาพและสุขอนามัยของประชาชนในชุมชน ให้เน้นการป้องกันโรค โดยใช้ระบบกีฬา ระบบสุขภาพจิตที่ดีก่อน และจัดทำหลักสูตรแบบเดียวกับที่ชายแดนใต้ดำเนินการ

การเร่งรัดใช้จ่ายงบประมาณ

ให้ทุกหน่วยงาน/สถานศึกษาเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งในระบบงบประมาณต่อไป ถ้าไม่เบิกจ่ายงบประมาณ ปีต่อไปก็จะได้ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งให้จ่ายค่าสาธารณูปโภค เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ฯลฯ ด้วย หากไม่จ่ายค่าสาธารณูปโภค เมื่อขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ ก็จะไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

เรื่องเพิ่มเติม

1. วันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 เป็นวันเปิดเทอมใหม่สำหรับการศึกษาตามระดับเพื่อให้ได้รับคุณวุฒิ

2. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการแจ้งว่าการรับเด็กอายุน้อยกว่า 15 ปี จะมีกระบวนการในคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดด้วย ซึ่งเรื่องนี้ กศน. ได้ดำเนินการอยู่ เป็นเรื่องปกติ ตาม พรบ.การศึกษาภาคบังคับอยู่แล้ว